

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-40(3)/16/AnŁ

Warszawa, 04 maja 2016 r.

DECYZJA DIH-1/48/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Dariusza Zimnickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z dnia 11 marca 2016 r. (Nr akt: D/PI.ŻG.8361.156.2015), którą wymierzono dwie kary pieniężne z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych (jaj kurzych) nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej o łącznej wartości 6 095,10 zł, w tym zafałszowanych o wartości 79,80 zł, to jest:

- karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) za niewłaściwe oznakowanie,
  - karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) za zafałszowanie,
- utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach od 1 do 8 grudnia 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu – zwanego dalej również „*Wielkopolskim WIIH*” – w punkcie hurtowej i detalicznej sprzedaży jaj przy ul. Wawelskiej 104 w Pile, należącym do przedsiębiorcy Dariusza Zimnickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile – zwanego dalej również

„stroną” – oceniono prawidłowość oznakowania trzech niżej wymienionych partii jaj spożywczych o łącznej wartości 6 095,10 zł:

- dwóch partii jaj luzem, ułożonych w stopy na wytłaczankach zawierających po 30 sztuk, o łącznej wartości 6 015,30 zł, oznaczonych na skorupie kodem producenta: 3 PL 30261303, oznaczonych przez przedsiębiorcę za pomocą karteczek z napisem:
  - „1a 13,50 zł” – partia jaj w ilości w ilości 7530 szt., w cenie 0,45 zł/szt., o łącznej wartości 3 388,50 zł,
  - „1B 12 zł” – partia jaj w ilości 6567 szt., w cenie 0,40 zł/szt., o łącznej wartości 2 626,80 zł,

zwanym dalej „dwoma partiami jaj luzem 1a i 1B”;

- jednej partii jaj w opakowaniach jednostkowych á 10 szt. w ilości 21 opakowań, w cenie 3,80 zł/op., o łącznej wartości 79,80 zł, oznaczonych na skorupie kodem producenta: 3 PL 30261303 oraz oznaczonych na opakowaniach jako: „10 świeżych jaj, klasa A, klasa wagowa L – duże /73 g > masa ≥ 63 g, jaja z chowu klatkowego, najlepiej spożyć przed: 31-12-2015, zakład pakowania jaj: Ferma Drobiu Zdzisław Gumpert, Żabno 72, 63-112 Brodnica, nr pak. 30265902” – zwanej dalej „jedną partią jaj opakowanych”.

Wielkopolski WIIH ustalił, że w sali sprzedaży ww. jaj uwidocznione zostały m.in. następujące informacje: „Hurtownię zaopatruje Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Zdzisław Gumpert, Żabno 72, 63-112 Brodnica, nr weterynaryjny: 3PL30261303, Jaja z chowu klatkowego, Wielkość: S małe masa < 53g, M średnie 63g > masa > 53g, L duże 73g > masa > 63g, XL bardzo duże masa > 73g, Termin przydatności: Do spożycia 28 dni od daty produkcji” (zdjęcie nr 3 pt. „Informacje uwidocznione na sali sprzedaży”, karta nr 28 akt sprawy).

Dwie partie jaj luzem 1a i 1B zostały zakwestionowane z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży:

- klasy jakości, klasy wagowej, daty minimalnej trwałości, to jest informacji wymaganych przepisami art. 16 lit. a, b, e rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. U. L 163 z 24.06.2008, s. 6 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 589/2008”,
- nazwy środka spożywczego wskazanej w sposób określony w art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. L 304 z 22.11.2011, s. 18 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”, to jest informacji wymaganej przepisami § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie

znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29) – zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych”.

Ponadto w toku kontroli Wielkopolski WIIH ustalił, że ww. trzy partie jaj zostały dostarczone do kontrolowanej placówki z Gospodarstwa Rolnego Fermy Drobiu Zdzisław Gumpert, Żabno 72, 63-112 Brodnica, na podstawie:

- faktury nr 215/2015 z 25 listopada 2015 i handlowego dokumentu identyfikacyjnego (HDI) nr 206/11/2015 z 25 listopada 2015 r., w którym wskazano okres zniesienia jaj „18-21.11.2015” („jaja L i M” w wytłaczankach w łącznej ilości 40 500 szt.),
- WZ wydania materiałowego na zewnątrz z 30 listopada 2015 i HDI 209/11/2015 z 30 listopada 2015 r., w którym wskazano okres zniesienia jaj „29-30.11.2015” (jaja L i M w wytłaczankach oraz jaja L i M w opakowaniach).

W oparciu o powyższe dokumenty Wielkopolski WIIH stwierdził, że data minimalnej trwałości „31-12-2015” oznaczona na ocenionej jednej partii jaj opakowanych była dłuższa niż 28 dni, co naruszało postanowienia art. 13 rozporządzenia nr 589/2008.

Następnie Wielkopolski WIIH dokonał oceny prawidłowości oznakowania tej partii jaj opakowanych klasą wagową L – duże. Ocenę przeprowadzono na miejscu. Zważono przy użyciu legalizowanej wagi o dokładności pomiaru 1 g wszystkie jaja w tej partii, tj. 210 sztuk, stwierdzając, że:

- 187 sztuk posiadało masę zgodną z zadeklarowaną klasą wagową L – duże, która zgodnie z przepisem art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. U. L 163 z 24.06.2008, s. 6 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 589/2008”, oznacza jaja z przedziału: $73 \text{ g} > \text{masa} \geq 63 \text{ g}$;
- 23 sztuki (11% w partii) posiadało masę niższą niż 63 g, nieodpowiadającą zadeklarowanej klasie wagowej L – duże, a odpowiadającą następnej niższej klasie wagowej M – średnie ($63 \text{ g} > \text{masa} \geq 53 \text{ g}$), ponieważ:
  - 16 sztuk miało masę 62 g,
  - 5 sztuk miało masę 61 g,
  - 2 sztuki miały masę 60 g.

Wielkopolski WIIH stwierdził, że zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 589/2008 w skontrolowanej partii jaj mogło być 10% jaj o klasie wagowej graniczącej z klasą zadeklarowaną na opakowaniu, w tym 5% jaj następnej niższej klasy wagowej. W związku z powyższym organ uznał, że skontrolowana jedna partia jaj zawierająca 10,95% jaj następnej niższej klasy wagowej nie odpowiadała deklaracji w oznakowaniu pod względem klasy wagowej.

Pomiar masy jaj udokumentowany został w Sprawozdaniu z badań organoleptycznych nr 1 z dnia 1 grudnia 2015 r., nr akt kontroli D/PI.ŻG.8361.156.2014.

Kontrolowany przedsiębiorca oświadczył 2 grudnia 2015 r. (tj. w drugim dniu kontroli), że 1 grudnia 2015 r. w ofercie hurtowni brakowało jaj pakowanych á 10 sztuk, w związku z tym sprzedawczyni przepakowywała jaja z wytłaczanek do opakowań jednostkowych o pojemności 10 sztuk, które znajdowały się w hurtowni. Oświadczył on, że oznaczeń co do klasy wagowej L – duże i daty minimalnej trwałości 31-12-2015 na etykietach opakowań dokonała sprzedawczyni. Przedsiębiorca nie wskazał z której dostawy i partii pochodziły te jaja.

Wielkopolski WIIH ustalił, że kontrolowany przedsiębiorca Dariusz Zimnicki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile, wbrew postanowieniom art. 5 rozporządzenia nr 589/2008, nie posiada zezwolenia Inspekcji Weterynaryjnej na pakowanie jaj ani zatwierdzonego kodu zakładu pakowania jaj. Kontrolowany przedsiębiorca poinformował, że opakowania jednostkowe pochodziły od producenta jaj.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 8 grudnia 2015 r. (nr akt kontroli D/PI.ŻG.8361.156.2015) wraz z załącznikami. Kontrolowany przedsiębiorca osobiście podpisał protokół kontroli nie zgłaszając uwag.

Do akt sprawy włączono „Bilans Firmy” zawierający informację na temat przychodów strony za rok 2014.

Pismem z 11 lutego 2016 r. (znak D/PI.ŻG.8361.156.2015), Wielkopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Dariusza Zimnickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii jaj luzem 1a i 1B nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niepełne oznakowanie w miejscu sprzedaży (brak klasy jakości, klasy wagowej, daty minimalnej trwałości, nazwy środka spożywczego) oraz jednej partii jaj opakowanych zafałszowanej pod względem deklaracji w oznakowaniu dotyczących klasy wagowej i daty minimalnej trwałości. Poinformował także o przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Pismo doręczono w trybie doręczenia zastępczego zgodnie z art. 44 § 4 Kpa. Strona nie skorzystała z przysługujących jej praw.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 11 marca 2016 r. (nr akt: D/PI.ŻG.8361.156.2015), Wielkopolski WIIH wymierzył stronie dwie kary pieniężne, to jest:

- karę pieniężną w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) za niewłaściwe oznakowanie dwóch partii jaj luzem 1a i 1B,

- karę pieniężną w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) za zafalszowanie jednej partii jaj opakowanych.

Pismem z 21 marca 2016 r., strona złożyła odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „*Prezesem UOKiK*”.

W odwołaniu strona wniosła o „umorzenie lub zmniejszenie do minimalnej kwoty kary” uzasadniając, że firma strony jest jednoosobowa, zaś kara jest dla niej bardzo dotkliwa i wysoka w stosunku do jej dochodów. Strona powtórzyła wyjaśnienia złożone w toku kontroli, że oznakowanie jednej partii jaj opakowanych wydłużoną datą minimalnej trwałości oraz wyższą klasą wagową samowolnie naniosła osoba zastępująca przedsiębiorcę. Osoba ta, według wyjaśnień strony, nie zrobiła tego rzetelnie, ale zupełnie nieświadomie. Odwołująca się strona wyjaśniła, że dwie partie jaj luzem 1a i 1B nie były oznakowane w pierwszym dniu kontroli informacjami w zakresie klasy wagowej i daty minimalnej trwałości, gdyż przedsiębiorca przywiózł towar w dniu poprzednim i z powodów rodzinnych nie zdążył umieścić nowych informacji. Strona nadmieniła, że od wielu lat jest pod stałą kontrolą sanitarną i „nigdy nie było żadnych nieprawidłowości”.

Pismem z 6 kwietnia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Dariusza Zimnickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z tych uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.02.2002, s. 1, z późn. zm.) – zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 178/2002*”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i

paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością.

W myśl art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, podawanie informacji na temat żywności służy wysokiemu poziomowi ochrony zdrowia i interesów konsumentów przez zapewnienie konsumentom finalnym podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań zdrowotnych, ekonomicznych, środowiskowych, społecznych i etycznych.

Rozporządzenie nr 1169/2011, precyzuje w art. 8 zasady odpowiedzialności podmiotów za informację o żywności. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii (ust. 1). Podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2). Bez uszczerbku dla tej zasady, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (art. 8 ust. 5 tego rozporządzenia).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z przepisem określonym w § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży, podaje się m.in.:

- nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia nr 1169/2011 (pkt 1),
- nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 2).

Informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu (§ 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych).

Jak stanowi art. 13 rozporządzenia nr 589/2008, datę minimalnej trwałości jaj ustala się na nie więcej niż 28 dni od dnia zniesienia. Jeżeli wskazany jest okres zniesienia, datę minimalnej trwałości ustala się od pierwszego dnia tego okresu.

Wymagania jakości handlowej dla jaj w zakresie klas wagowych zostały określone w art. 4 i 27 rozporządzenia nr 589/2008. Jaja klasyfikuje się do czterech klas: XL - bardzo duże: masa ≥ 73 g; L - duże: $73 \text{ g} > \text{masa} \geq 63$ g; M - średnie: $63 \text{ g} > \text{masa} \geq 53$ g; S - małe: masa < 53 g (art. 4 ust. 1). Partie z zadeklarowaną klasą wagową liczące 180 i więcej sztuk jaj mogą zawierać nie więcej niż 10 % jaj klasy wagowej graniczącej z klasą oznaczoną na opakowaniu, nie więcej jednak niż 5 % jaj następnej niższej klasy wagowej (art. 27 ust. 1). Gdy kontrolowana partia zawiera mniej niż 180 jaj, zwiększa się dwukrotnie marginesy określone w ust. 1 (art. 27 ust. 2).

Partie z zadeklarowaną klasą wagową liczące 180 i więcej sztuk jaj mogą zawierać nie więcej niż 10 % jaj klasy wagowej graniczącej z klasą oznaczoną na opakowaniu, nie więcej jednak niż 5 % jaj następnej niższej klasy wagowej.

Obowiązujące przepisy nie przewidują klasy „1A” ani „1b” dla jaj kurzych.

Jak stanowi przepis art. 16 rozporządzenia nr 589/2008, w przypadku sprzedaży jaj luzem w sposób łatwo widoczny i czytelny dla konsumenta podaje się następujące informacje:

- a) klasa jakości;
- b) klasy wagowe zgodnie z art. 4;
- c) oznaczenie metody chowu [...];
- d) objaśnienie znaczenia kodu producenta;
- e) data minimalnej trwałości.

Według definicji określonej w art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, artykuł rolno-spożywczy zafałszowany to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,

c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 4, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu można, na podstawie art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej, odstąpić od wymierzenia ww. kar pieniężnych.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli jakości handlowej jaj przeprowadzonej przez Wielkopolskiego WIIH w sklepie należącym do strony stwierdzono, że:

- dwie partie jaj luzem 1a i 1B o łącznej wartości 6 015,30 zł zostały zakwestionowane z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży: klasy jakości, klasy wagowej, daty minimalnej trwałości, to jest informacji wymaganych przepisami art. 16 lit. a, b, e rozporządzenia 589/2008, oraz nazwy środka spożywczego wskazanej w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011, to jest informacji wymaganej przepisami § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych,
- jedna partia jaj opakowanych została zakwestionowana z uwagi na podanie w oznakowaniu nieprawdziwej informacji w zakresie klasy wagowej, to jest niezgodnie z przepisami art. 4 w związku z art. 27 ust. 1 rozporządzenia nr 589/2008, oraz wydłużonej daty minimalnej trwałości, to jest niezgodnie z art. rozporządzenia nr 589/2008.

Rozpatrując niniejszą sprawę w wyniku wniesionego odwołania Prezes UOKiK stwierdził, że zgromadzony materiał dowodowy potwierdza niewłaściwą jakość handlową dwóch partii jaj luzem 1a i 1B w zakresie naruszenia wymagań art. 16 lit. a, b, e rozporządzenia 589/2008. Z punktu widzenia prawa konsumentów do informacji na temat żywności szczególnym naruszeniem był brak oznakowania w zakresie daty minimalnej

trwałości jaj oraz ich klasy wagowej. W placówce oferowano do sprzedaży trzy „klasy” jaj, które różniły się ceną za sztukę: jaja klasy L – duże (w opakowaniu) w cenie 0,38 zł/szt., jaja „1a” – 0,45 zł/szt. i „1B” – 0,40 zł/szt. Taki sposób oznakowania nie pozwalał konsumentom zorientować się od czego zależy cena jaj oraz podjąć świadomą decyzję o zakupie. Zdaniem Prezesa UOKiK, oznakowanie ww. dwóch partii jaj nie spełniało też wymogu art. 16 lit. d rozporządzenia nr 589/2008, ponieważ nie podano w miejscu ich sprzedaży objaśnienia znaczenia kodu producenta (czego jednak nie kwestionował organ pierwszej instancji, toteż w postępowaniu odwoławczym kwestia ta nie zostanie uwzględniona na niekorzyść strony).

Natomiast Prezes UOKiK nie uznał za udowodniony zarzutu naruszenia wymagań § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych. Jak wynika ze zdjęcia nr 3 zatytułowanego „Informacje uwidocznione na sali sprzedaży” (karta akt nr 28) w miejscu sprzedaży dwóch partii jaj luzem 1a i 1B uwidoczniono nazwę „Jaja z chowu klatkowego”. W związku z tym, zarzut Wielkopolskiego WIIH w zakresie nieuwidocznienia nazwy środka spożywczego wskazanej w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011, organ drugiej instancji uznał za bezpodstawny.

Niemniej należy ponownie podkreślić, że dwie partie jaj luzem 1a i 1B nie spełniały wymagań jakości handlowej określonych w przepisach art. 16 lit. a, b, e rozporządzenia 589/2008. Przedsiębiorca Dariusz Zimnicki, który wprowadził do obrotu ww. dwie partie jaj luzem nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej słusznie został uznany za podmiot podlegający sankcji określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

W odniesieniu do jednej partii jaj opakowanych uznanej za zafałszowaną, Prezes UOKiK stwierdził, że materiał dowodowy potwierdza tylko jeden z dwóch zarzutów, mianowicie ten dotyczący oznakowania datą minimalnej trwałości dłuższą niż 28 dni od daty zniesienia jaj. Postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Wielkopolskiego WIIH nie pozwala natomiast stwierdzić z całkowitą pewnością, iż jedna partia jaj opakowanych nie odpowiadała zadeklarowanej klasie wagowej L – duże.

Wielkopolski WIIH przeprowadził ocenę masy przy użyciu legalizowanej wagi o dokładności pomiaru 1 g i stwierdził, że w skontrolowanej partii znajdowały się 23 sztuki jaj następnej niższej klasy wagowej w odniesieniu do klasy oznaczonej na opakowaniu, przy czym w przypadku 16 sztuk wynik pomiaru wyniósł 62 g, w przypadku 5 sztuk – 61 g, a 2 sztuk – 60 g. W ocenie Prezesa UOKiK, dokładność pomiaru specyficznego dla użytej wagi wynosząca 1 g nie pozwalała wykluczyć z całą pewnością, iż wynik pomiaru 62 g nie wyniósł faktycznie 63 g, czyli wartości granicznej, ale prawidłowej dla zadeklarowanej klasy wagowej L – duże. Wątpliwości co do wyniku pomiaru należało rozstrzygnąć na korzyść strony lub powtórzyć pomiar na innym, dokładniejszym urządzeniu, czego organ pierwszej instancji nie uczynił. W tej sytuacji należało uznać za udowodnione, że w skontrolowanej partii 210 jaj znajdowało się 7 sztuk jaj następnej niższej klasy wagowej w odniesieniu do klasy oznaczonej na opakowaniu, to jest 3,3% w partii, a nie 23 sztuki (11% w partii) jak ustalił organ

pierwszej instancji. Zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 589/2008, skontrolowana partia jaj mogła zawierać nie więcej niż 10% jaj klasy wagowej graniczącej z klasą oznaczoną na opakowaniu, nie więcej jednak niż 5% jaj następnej niższej klasy wagowej. Tym samym, oceniona w niniejszej sprawie partia zawierająca 3,3% jaj następnej niższej klasy wagowej, a w pozostałej części jaja zgodne z oznaczoną klasą wagową (ponieważ wątpliwości co do wyniku pomiaru należało zinterpretować na korzyść strony), należało uznać za zgodną z zadeklarowaną klasą wagową wymaganom art. 4 ust. 1 w związku z art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 589/2008.

Prezes UOKiK stwierdził, że wycofanie zarzutu co do nieprawidłowej deklaracji klasy wagowej jaj opakowanych nie zmieniło faktu, że wymieniona partia produktu stanowiła artykuł rolno-spożywczy zafałszowany pod względem daty minimalnej trwałości. W związku z tym, przedsiębiorca Dariusz Zimnicki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile, który wprowadził ten zafałszowany produkt do obrotu słusznie został obciążony karą pieniężną na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej.

W odwołaniu strona wniosła o „umorzenie lub zmniejszenie do minimalnej kwoty kary” uzasadniając, że firma strony jest jednoosobowa, zaś kara jest dla niej bardzo dotkliwa i wysoka w stosunku do jej dochodów.

Prezes UOKiK stwierdził, jak opisane zostało powyżej na stronach od 8 do 10, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego strona popełniła oba czyny ustalone przez Wielkopolskiego WIIH, które sankcjonowane są karami pieniężnymi na podstawie z art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej. Z treści tych przepisów wynika dla organów Inspekcji Handlowej obowiązek wymierzenia kary pieniężnej w każdym przypadku stwierdzenia popełnienia stypizowanego w nich czynu, w granicach określonych przez ustawodawcę, z uwzględnieniem przesłanek wymienionych w art. 40a ust. 5 tej ustawy (stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych). Odstąpienie od wymierzenia tych kar pieniężnych możliwe jest jedynie w sytuacji określonej w art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej, tj. w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu. Należy podkreślić, że w świetle powyższych przepisów ustawy o jakości handlowej przy wymierzaniu kary pieniężnych brana jest pod uwagę wielkość obrotów oraz przychodu karanego przedsiębiorcy, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych, natomiast nie uwzględnia się dochodów przedsiębiorcy, o co wnioskuje strona w odwołaniu.

Odnosząc się do kary pieniężnej wynikającej z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej należy wskazać, że w niniejszej sprawie granice kary wyznaczały kwoty 500 zł i 30 076,50 zł (górną granicą kary stanowiła pięciokrotność wartości korzyści majątkowej, która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu dwóch partii jaj luzem 1a i 1B,

tj. kwoty 6 015,30 zł). Zaskarżoną decyzją wymierzona została kara pieniężna w wysokości 2 000 zł, a zatem zdecydowanie niższa od maksymalnej, jaką mogła być obciążona strona. Ponowna analiza przesłanek do wymierzenia kary pieniężnej określonych art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej również nie dała uzasadnienia do wymierzenia stronie niższej kary, aczkolwiek należy zaznaczyć, że – inaczej niż w zaskarżonej decyzji – zarzut naruszenia przepisu § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, tj. niewidocznienia w miejscu sprzedaży jaj nazwy środka spożywczego, nie powinien być wzięty pod uwagę przy ocenie stopnia szkodliwości oraz zakresu naruszenia. Prezes UOKiK podkreśla, że niewidocznienie dla konsumentów informacji dotyczących daty minimalnej trwałości oraz klasy wagowej, wpływało na stopień szkodliwości czynu popełnionego przez stronę, zaś wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych wynosiła 6 015,30 zł. W związku z tym wymierzenie stronie niższej kary pieniężnej niż 2 000 zł (jak w zaskarżonej decyzji), czy wręcz kary minimalnej – w kwocie 500 zł, byłoby niezasadne.

Odnosząc się do drugiej kary pieniężnej wynikającej z art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej należy wskazać, że górną granicę kary wyznaczała kwota wynosząca 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, której w niniejszej sprawie organ nie ustalił. Zgodnie ze wskazanym przepisem kara pieniężna nie mogła być jednak niższa niż 1 000 zł. W zaskarżonej decyzji Wielkopolski WIIH z tytułu zafałszowania wymierzył karę minimalną w kwocie 1 000 zł, a zatem również ta kara powinna zostać utrzymana w mocy, pomimo nieustalenia stanu faktycznego sprawy co do przychodu strony osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Także wycofanie przez organ drugiej instancji zarzutu co do nieprawidłowego oznaczenia klasy wagowej jaj opakowanych, to jest naruszenia przepisów art. 4 rozporządzenia nr 589/2008, nie mogło mieć wpływu na obniżenie stronie kary pieniężnej 1 000 zł, która była najniższą jaką mógł wymierzyć Wielkopolski WIIH zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy.

W odwołaniu strona podniosła, że za błędy w oznakowaniu jednej partii jaj opakowanych odpowiadała osoba zastępująca przedsiębiorcę, który z przyczyn losowych nie mógł być w firmie. Argument ten jednak nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ, zgodnie z cyt. wyżej przepisami art. 8 ust. 5 rozporządzenia nr 1169/2011 i art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, podmiotem odpowiedzialnym za zgodność środków spożywczych w skontrolowanej przez Wielkopolskiego WIIH placówce był przedsiębiorca Dariusz Zimnicki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Handel Artykułami Rolno-Spożywczymi Dariusz Zimnicki w Pile. Z tych samych względów nie zasługuje na uznanie wyjaśnienie strony, iż nie zdążyła umieścić „nowych informacji” (m.in. o klasie wagowej i dacie minimalnej trwałości) w miejscu sprzedaży dwóch partii jaj luzem 1a i 1B.

Kwestia podniesiona przez stronę, iż od wielu lat jest pod stałą kontrolą sanitarną i nigdy nie było żadnych nieprawidłowości, nie może mieć decydującego w niniejszej sprawie, ponieważ przedmiotem kontroli przeprowadzonej u strony przez Wielkopolskiego WIIH była

jakość handlowa jaj w rozumieniu cyt. wyżej art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, to jest kwestie nieobjęte wymaganiami sanitarnymi.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski